Прилог бр.3		**Предметна програма од прв циклус на студии**				
1.	Наслов на наставниот предмет	Забоздравство во заедницата				
2.	Код	ОХЗЗБЗ2				
3.	Студиска програма	Студии од I циклус за Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози				
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	УКИМ-Стоматолошки факултет –Скопје, Катедра по детска и превентивна стоматологија				
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Студии од I циклус за Стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози				
6.	Академска година / семестар	Година	2	семестар	3	
7	Оптовареност со предметот	3				

	изразена во ЕКТС кредити	
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Мира Јанкуловска
9.	Јазик на кој се изведува наставата	македонски
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	услушани сите задолжителни предмети од прва година
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (компетенции): по следењето на теоретска и практичната настава и положувањето на испитот студентот се стекнува со знаења и вештини за јавноздравствените аспекти на оралните заболувања, оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјални медицински заболувања, распространетост и организација на стоматолошката служба, основни познавања за уредување на системот на здравствена заштита на Република Северна Македонија, познавање на медицинската администрација, показателите на оралното здравје и оралните заболувања, јавно-здравствените аспекти на оралната епидемиологија, познавања и вештини во промоцијата на оралното здравје, социјалните фактори и оралното здравје, вештини за планирање и организирање на стоматолошки превентивни програми, кампањи, активности во заедницата, технолошки решенија и закони.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	**Теоретска настава -предавања** **1.Поглавје- Закон за здравствена заштита** - Уредување на системот на забоздравствената заштита во Република Северна Македонија, Закон за здравствена заштита, управување со системи-систем на забоздравствена заштита, право на здравствена заштита, начела на здравствената заштита, здравствена дејност, видови на здравствена заштита..... 3 часа - Мрежа на здравствени установи, здравствени установи, здравствени работници и соработници, вреднување на квалитетот на забоздравствената заштита, задачи, организација, стандарди, нормативи, протоколи..... 4 часа *Резултати од поглавје 1. Студентите се стекнуваат со знаења за уредувањето на системот на забоздравствената заштита во Република Северна Македонија и со Законот за здравствена заштита како основен правен акт за уредување на здравствената заштита во државата, како и со дефиницијата на здравствената заштита. Стекнуваат знаења за видовите на здравствена заштита, мрежата и нивоата на здравствена заштит, соодветно формирање на здравствени установи и нивната дејност на сите три нивоа на здравствена заштита.* **2.Поглавје -** Превентивна стоматолошка здравствена заштита - Дефиниција, значење, задачи и нивоа на превентивната стоматологија - Превентивна стоматолошка здравствена заштита и мерки на јавното здравство за зачувување и унапредување на оралното здравје: програми по популациони групи, кампањи, активности во заедницата, технолошки решенија, закони..... 3 часа *Резултати од поглавје 2. Студентите стекнуваат основни знаења за значењето, задачите и нивоата на превентивната стоматолошка заштита, планирањето и организирањето на превентивни програми, индивидуални, масови и интегрирани, по популациони возрасни групи препорачани од Светската здравствена организација (СЗО)* **3. Поглавје -** Организација на стоматолошката здравствена заштита

		- Стоматологија (дефиниција, поделба). Теориски основи на современата стоматологија, цели, задачи, развој на специјалности. Основен поим и карактеристики на стоматолошката професија: научна основа, образование, континуирана стоматолошка едукација, морални кодекси, декларации и заклетви, институции и кадри кои учествуваат во развојот на стоматологијата во Република Северна Македонија..... 3 часа - Принципи, начела и организација на стоматолошката заштита на населението..... 2 часа *Резултати од поглавје 3. Студентите ќе стекнат знаења за задачите на стоматолошката здравствена заштита, планирањето и распространетоста, нејзините активности од аспект на активна и пасивна здравствена заштита, како и нејзината организација според видот на третманот кој се реализира на населението по возрасни групи.* **4. Поглавје** - Епидемиологија на оралните заболувања и медицинска администрација. - Дефиниција на здравјето, дефинирање на оралното здравје и оптимално орално здравје. Епидемиологија на оралните заболувања и фактори на ризик и етиопатогенеза на оралните заболувања, како и индекси за регистрација на оралните заболувања …….2 часа - Јавноздравствени аспекти на оралните заболувања, оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински заболувања евиденција и администрација……...3 часа *Резултати од поглавје 4. Студентите се запознаваат со дефиницијата на оралното и општото здравје,епидемиологијата на оралните заболувања ифФакторите на ризик и етиопатогенеза на оралните заболувања. Исто така, ќе ги изучуваат базичните епидемиолошки критериуни и индексите за регистрација на оралните заболувања нивните јавноздравствени аспекти како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински заболувања.* **4. Поглавје** - Забоздравствено просветување - Промоција на оралното здравје и забоздравствено воспитување, поим, дефиниција, цели и задачи, содржина на забоздравственото просветување по популациони групи..... 3 часа - Шема на планирање на забоздравствено просветување, методи и средства на забоздравствено просветување, евалуација, тешкотии во спроведувањето на забоздравственото просветување..... 2 часа *Резултати од поглавје 5. Студентите се запознаваат со дефиницијата за збоздравственото просветување препорачана од Светската здравствена организација и промоцијата на оралното здравје и забоздравствено воспитување, поим, дефиниција, цели, задачи и содржина на забоздравственото просветување по возраснипопулациони групи.Студентите ќе се стекнат со вештини за планирање и изработка на шема на планирање на забоздравствено просветување, метод, принципи и средства кои се применуваат, како

		и со сознанија како да се справат со тешкотиите во спроведувањето на забоздравственото просветување. ПОГЛАВЈЕ 6. Јавно забоздравство - Вовед во јавното здравство, стоматолошкото јавно здравство (забоздравство), дефиниција, здравјето и заболувањата, историјата и развојот на јавното здравство и забоздравство, достигнувањата на јавното здравство и забоздравство, основните хигиенско-еколошки и социјално-медицински термини..... 2 часа - Значење на односот меѓу пациентите и забоздравствениот кадар (стоматолошкиот со тим). Закон за правата на пациентите..... 3 часа *Резултати од поглавје 6. Студентите ќе стекнат сознаења за значењето на јавното здравство, стоматолошкото јавно здравство (забоздравство), дефиниција за здравјето и заболувањата, историјата и развојот на јавното здравство и забоздравство. Во ова поглавје, студентите ќе се запознаат со достигнувањата на јавното здравство и забоздравство, начините како тоа да се унапреди, основните хигиенско-еколошки и социјално-медицински термини. Студентите ќе се стекнат со вештини за воспоставување на соодветен однос на комуникација со пациентите и ќе се запознаат со Законот за правата на пациентите.* **Вкупно: .....** ***30 часа*** ***Практична настава-вежби*** ***- Од првото поглавје -*** Закон за здравствена заштита на Република северна Македонија начела и уредување на системот за здравствена заштита, здравствена дејност..... 2 часа - Мрежа и нивоа на здравствена заштита, здравствени установи, здравствени установи, здравствени работници и соработници, вреднување на квалитетот на забоздравствената заштита, задачи, организација, стандарди, нормативи, протоколи..... 3 часа ***- Од второто поглавје*** - Значењето, задачите и нивоата на превентивната стоматолошка заштита, планирањето и организирањето на превентивни програми, индивидуални, масови и интегрирани, по популациони возрасни групи препоračани од Светската здравствена организација (СЗО)..... 2 часа ***- Од третото поглавје*** - Организација на стоматолошката здравствена заштита, задачите на стоматолошката здравствена заштита, планирањето и распространетоста, нејзините активности од аспект на активна и пасивна здравствена заштита, како и нејзината организација според видот на третманот кој се реализира на населението по возрасни групи..... 2 часа ***- Од четвртото поглавје*** - Јавноздравствени аспекти на оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински заболувања. Епидемиологија на оралните заболувања и фактори на ризик и етиопатогенеза на оралните заболувања, како и индекси за регистрација на оралните заболувања..... 2 часа ***- Од петото поглавје*** - Збоздравственото просветување и промоцијата

		на оралното здравје и забоздравствено воспитување, поим, дефиниција, цели, задачи и содржина на забоздравственото просветување по возрасни популациони групи. Планирање и изработка на шема на планирање на забоздравствено просветување, методи, принципи и средства кои се применуваат, како и тешкотии при спроведувањето на забоздравственото просветување.....3 часа ***- Од шестото поглавје*** - Стоматолошкото јавно здравство (забоздравство), дефиниција, здравјето и заболувањата, историјата и развојот на јавното здравство и забоздравство, достигнувањата на јавното здравство и забоздравство. Значење на односот меѓу пациентите и забоздравствениот кадар (стоматолошкиот со тим), Закон за правата на пациентите.....1 час *Резултати од изведувањето на практична настава-вежби: студентот се стекнува основни познавања за уредување на системот на здравствена заштита на Република Северна Македонија, нивоата и мрежата на здравствена заштита, јавноздравствените аспекти на оралните заболувања, оралните заболувања како социјален медицински проблем, карактеристики на социјално-демографските медицински орални заболувања, распространетост и организација на стоматолошката служба. Студентите се стекнуваат со познавања и вештини во промоцијата на оралното здравје, забоздравсвеното просветување, социјалните фактори и оралното здравје, вештини за планирање и организирање на стоматолошки превентивни програми, кампањи, активности во заедницата, технолошки решенија и закони* ***Вкупно ..... 15 часа***		
13	Заемна поврзаност на предметите	Поврзаност со Превентивна стоматологија, Орална хигиена, Јавно здравје		
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Интерактивна настава, практична настава-вежби, дискусии за уредувањето на системот на здравствена заштита во Републиката и законот за здравствена заштита. Симулации (практични задачи) и практично организирање, планирање, и изведување на превентивни програми и забоздравствено просветување кај различни популациони групи поделени по возраст и ризик од орални заболувања.		
15.	Вкупен расположив фонд на време	**90 часа**		
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	**30 часа**
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	**15 часа**
		16.3.	Пракса: часови	
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	
		17.3.	Домашно учење - задачи	**45 часа**
18	Услови за потпис			
19	Начин на оценување			
	19.1.	Тестови: бодови		
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови		
	19.3.	Завршен испит: бодови		
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)		до 59 бода	5 (пет) (F)
			од 60 до 68 бода	6 (шест) (E)
			од 69 до 76 бода	7 (седум) (D)

				од 77 до 84 бода	8 (осум) (C)	
				од 85 до 92 бода	9 (девет) (B)	
				од 93 до 100 бода	10 (десет) (A)	
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата			Самоевалуација од страна студентите, контрола на асистентите во изведување на практичната настава и проценка на постигнатиот успех на студентите, како и проодноста на студентите кои го положиле предметот		
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Иљовска С., Јанкуловска М. и сор.:	Забоздравство во заедницата	Стоматолошки факултет, Скопје,	2007
		2.	Josef John:	Textbook of Preventive and Community Dentistry: Public Health Dentistry	CBS Publishers & Distributors Pvt Ltd, India	2018
		3.	U.S. Department of Health and Human Services	A Call to Action to Create a 21st Century Public Health Infrastructure	Public Health 3.0	2017
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Ивановски К., Пандилова М.:	Орално здравје,	Стоматолошки факултет во Скопје	2008
		2.	Блаже Николовски, Ѓорѓи Шуманов	Епидемиологија и јавно здравство,	НИП Студентски збор, Скопје	2009
		3.				